

tes, solos provinciæ Mediolanensis Episcopos ex Italia propriè dicta tunc censerunt. At quis nescit idem prius observatum esse in subscriptionibus Concilii Arelatenfis primi, in quibus hæc leguntur: *Ex provincia Italia civitate Mediolanensi Merocles Episcopus: Ex provincia Campania de civitate Capuensi Proterius Episcopus: Ex provincia Apulia de civitate Arpiensium Pardus Episcopus.* Unde nec dubitari potest, quin provincia Mediolanensis primis sæculis dicta sit provincia Italia, sicut & Mediolanum ejusdem Italiae Metropolis. Albam urbem, cujus Dionysius erat Episcopus, Italiae Metropolim dictam esse apud ^a Socratem, non ignoro; sed Mediolanum per Albam intelligendum esse satis explicat D. Athanasius, dum loco ^b jam citato eundem Dionysium Mediolanensem primariæ urbis Italiae Episcopum vocat.

^a Socrat. lib. 2. c. 29. Διονύσιος τε καὶ Ευσέβιος, ὅν δ' μὲν Ἀλβας τῆς Ἰταλῶν μητροπόλεως ἐπίσκοπος ἦν.
^b Athan. Epist. ad Solit. ut sup.

Quinam autem hujus provinciæ limites fuerint si quæras; non eosdem dicam qui nunc sunt, sed multò ampliores, maximè ante institutionem Metropoleon Ravennensis & Aquileiensis. Siquidem Epistolæ Synodicæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Magnum Romanum Pontificem, inter ejus Suffraganeos, non Liguria solum Episcopi, Ticinensis, Laudensis, Comensis & reliqui, sed etiam alii vicinarum provinciarum præfules cum his subscripserunt; nimirum Regiensis, Placentinus & Brixillensis ab Æmilia; Curienfis & Augustanus à Rhætia: denique Taurinas & Dertonensis ex Alpibus Cottis. Divus Ambrosius Constantio Episcopo Ecclesiam Forocorneliensem quasi sollicitudini suæ creditam commendat in ^c Epistolis, his verbis: *Commendo tibi, fili, Ecclesiam quæ est ad Forumcornelii, quo eam de proximo intervistas frequentius, donec ei ordinetur Episcopus. Occupatus diebus ingruentibus Quadragesima, tam longè non possum excurrere.* Hæc autem scribens satis indicat Ecclesiam illam, quæ secundum quosdam in Flaminia erat, vel, si Paulo Diacono credimus, in extremis finibus Æmiliæ, etiam tunc ad provinciam suam spectasse, quæ postea sub Gregorio Magno suffraganea fuit Ravennensis Metropolitæ, qui hujus Episcopum ordinavit: ut legere est in Epistolis ^d ejusdem Gregorii. Bononiam quoque in ea fuisse docet idem Ambrosius Epistola ^e ad Episcopos Italiae, de sanctis Vitale & Agricola, cum passos esse ait in civitate Bononia provinciæ Italiae. Nec dubitandum credo quin etiam Aquileia Mediolanensi Episcopo subiecta esse temporibus Concilii Sardicensis, cum in ejus subscriptionibus Fortunatianus hujus Episcopus ex provincia Italiae dicatur. An autem adhuc ita fuerit sub Ambrosio Mediolanensi, non adeo probabile existimo, (licet Concilio Aquileiensi præfuisse videatur) cum in actis ejusdem Concilii, Valerianus Aquileiensis Episcopus ante illum nominetur. Nec inde potest inferri civitates, quibus Concilia celebrata sunt, Metropolitanis subiectas fuisse, qui ipsis præfuerunt: cum Cyprianus Burdegalenfis Metropolitanus Concilio primo Aurelianensi, & Lupus Lugdunensis tertio etiam Aurelianensi præfuerint, nec tamen Aurelia Burdegala vel Lugduno fuerit subiecta.

^c Greg. lib. 6. Ep. 39. Indict. 15.
^d Ambros. Ep. ad Episcopos Italiae de sanctis Vitale & Agricola.

Quamvis autem primi hi fuerint limites Mediolanensis provinciæ, adeo ut nulla alia Romam inter & Mediolanum Metropolis in tota Italia intercederet; attamen imperante, ut ferunt, Valentiniano tertio, huic Flaminia, necnon Æmilia saltem majori ex parte, ademptæ sunt, quando Ravennensis Metropolis instituta est; sicut Venetia & Istria in erectione Metropolis Aquileiensis. Posterioribus sæculis Innocentius secundus Genuensem, Eugénus quartus Venetam, Sixtus quartus & Leo decimus Taurinatem, Gregorius decimus tertius Bononensem, & alii alias civitates Metropoles fecere. Sed jam de Ravenna dicamus.

XI.
RAVENNA
METROPOLIS.
f Strabo lib. 5.

Urbium, inquit f Strabo, in paludibus sitarum maxima est Ravenna; tota lignis constans ædificiis, aquis perflua, quare pontibus & lembis via expediuntur: non exiguam maris portionem affluxu æstus recipit, à quo & à fluminibus cænosia omnia cum eleuantur, aëris vitio fit medicina. Itaque locus adeo salubris est, ut ibi gladiatores